

Om kryobehandling (frysebehandling)

Informasjon til pasienter og foreldre

Utarbeidet av dr. med Tor Langeland

Spesialist i hudsykdommer

Denne informasjon er ment brukt i sammenheng med konsultasjon og den informasjon som er gitt der. Informasjon kan ikke uten videre benyttes uten konsultasjon.

Dokumentet er beskyttet etter Åndsverksloven og kan ikke publiseres eller benyttes i kommersiell sammenheng uten forfatterens eksplisitte samtykke.

Frysebehandling med flytende nitrogen

Prinsippet ved frysebehandling (også kalt kryobehandling) er at vevet fryses ned så sterkt at cellene dør. Behandlingen brukes ved små svulster, fargeforandringer, solflekker og vorter.

Det øverste laget i huden blir frosset med en flytende nitrogenspray i opptil ett minutt. Ofte blir det frosset 2 eller 3 ganger etter hverandre med noen minutters mellomrom. I mange tilfeller vil det være aktuelt å gjenta behandlingen en eller flere ganger med noen ukers mellomrom. Spesielt er dette aktuelt ved behandling av vorter.

Ved nedfrysingen kjennes en smerte i huden. Smertene er sjelden så sterke at det er nødvendig å bedøve på forhånd. Ved kraftig behandling av for eksempel fotvorter, kan det oppstå hevelse i området. Smertene kan behandles med Paracet 1-2 tabl. inntil 4 ganger daglig ved behov. Ta det med ro noen dager hvis det er smerter, og legg foten høyt når du sitter, hvis du har smerter etter behandling av fotvorter. Ved behandling av vorter på hender/fingere må du ikke ha ring på de aktuelle fingere før reaksjonen har gått tilbake.

De første dagene blir huden ofte rød og hoven, eventuelt oppstår en vannblomme eller blødblemme. (Ikke stikk hull på denne før etter noen dager, hvis den ikke medfører ubehag). Ved kraftig frysing (for eksempel etter BCC) kan det væske ganske mye fra såret de første dagene. Deretter oppstår et overfladisk sår. Tilhelingstiden varierer fra noen dager og opptil flere uker. Ofte vil det behandlede område være litt lysere etter tilhelingen. Personer som har mørk hud kan få en mørkere flekk en periode. Gradvis (over uker og måneder) kommer hudens normale farge tilbake. Nedsatt følsomhet for smerte, kulde og varme kan forekomme i samme tidsrom. Ved behandling av hudkreft og dypere hudforandringer kan det etterlates varige arr og pigmentforandringer.

Ved frysing av lysebrune flekker i ansiktet («leverflekker»), gjøres dette vanligvis så lett at blomme ikke oppstår, men flekken blir tydelig mørkere de første dagene og vil være mer synlig enn tidligere i 2 - 3 uker, før den "skaller" av. Behandlingen må ofte gjøres 2-3 ganger. Du kan godt skjule behandlede flekker med dekk-krem.

Ved frysebehandling av vorter kan du godt forsøke å fjerne så mye som mulig av dødt vortevæv noen dager etter behandlingen.

Hvis det etter behandlingen oppstår væskende eller betente sår, kan du bruke en reseptfri, bakteriedrepende krem, for eksempel Brulidine eller Hibitane, et par ganger daglig. Bruk evt. en tørr kompress til å dekke såret hvis det væsker.

Hvis tilhelingen går tregt, kan såret dekkes med Duoderm plate, som kjøpes på apotek. Dette er særlig aktuelt etter kraftig frysebehandling, som ved basalcellecarcinom. Fjern skorpen før Duodermplaten settes på. Klipp til platen slik at denne går vel en 1 cm utenfor såret. Platen byttes når det begynner å sive væske ut av den, til å begynne med etter 2 - 3 dager, etter hvert kan den gjerne ligge i 5 - 7 dager. Platen tåler en dusj.

Hvis det oppstår problemer: ta kontakt !